

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administratiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Joi și Duminică.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anu lu XLII.

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrimitu.

Nr. 45.

Joi, 7 Iunie

1879.

Brasiovu, 6/18 Iunie.

Camerele de revisuire romane se afla in ajunul marelui hotariri ce trebuie se o ié catu mai curându in cestiunea Evreilor. Comisiunile pentru redactarea proiectelor de respunsu la discursulu tronului isi voru fi finitu pēna acuma lucrarile loru și peste câteva zile se voru incepe desbaterile in Camera atātu, că si in Senatu, cari voru aruncá lumina asupra modului, in care dorescu reprezentantii natiunei se se resolve acést'a grava cestiune.

Romani'a procede la regularea cestiunei evreesi nu din voia libera ci silita de impregiurari. Situatia in care se afla dér' pentru momentu reprezentantii tieriei este totu atātu de apesátore că atunci candu au trebuitu se ié actu de perderea Basarabiei. O diferentia insemnata inse esista totusi intre situatiunea de atunci si cea de acuma. Atunci se cerea numai simpl'a supenere la hotaririle Congressului privitóre la Basarabia si Dobrogea, astadi inse este vorb'a de a se supune numai in genere solutiunei pretinse de art. 44 alu tractatului dela Berlinu, modulu inse dupa care va avé se se reguleze cestiunea Evreilor are se 'lu stabilésca insasi reprezentantii'a tierii.

Acést'a o accentuéza si Mesagiulu domnescu de deschidere, care intre altele dice: „In regularea cestiuniloru de detaliu marile poteri nu poteau cugelá a ne impune solutiuni absolute, contrarie intereselor nóstre celoru mai vitali. Nici camerele trecute, nici guvernulu meu nu au prejudecatu intru nimicu resolvarea acestei cestiuni. Ea se presenta intréga deliberariloru d-vóstre.“

Reprezentantii natiunei au dér' de a decide insii asupra modului solutiunei si responsabilitatea loru este cu atātu mai mare, cu catu acést'a solutiune depinde mai multu dela votulu loru. Marea intrebare ce se nasce acuma este: cumu se se faca solutiunea pentru cá interesele nationale se se póta aduce in consonantia cu pretensiunile mariloru poteri formulate in art. 44 ale tractatului dela Berlinu?

Toti Romanii fara deosebire vedu unu periculu pentru tíera in acordarea drepturiloru cetatianesci Evreilor. Acestu periculu nu este numai inchipuitu, ci basatu in relatiunile interióre, economice si sociale ale Romaniei. De aci urméza, că acea solutiune va corespunde mai multu dorintielor si intereselor natiunei, care va restringe catu mai multu pentru Evrei posibilitatea de a deveni cetatiani romani, cu alte cuvinte, care va luá mesurile cele mai bune si sigure, pentru cá, delaturandu-se acelu alineatu alu Constitutiunei, prin care se face dependenta folosirea si exercitiulu dreptului cetatianescu de religiune, se se delature totodata si pericolele ce s'ar' poté nasce din acést'a pentru natiunea romana.

Este inse fórte greu de a aflá o asemenea modalitate spre a satisface deodata tuturoru recerintielor momentului. Guvernulu a observatu pēna acuma faciá de cestiunea Evreilor o atitudine de totu rezervata, pe care ne-o potemu esplicá fórte bine. Pressiunile din afara sunt negresitu, cá intotdeauna, si acuma catu se póte de mari. Cabinetele apusane reclama catu mai grabnic'a esecutare a postulatelor art. 44 a tractatului dela Berlinu. Guvernulu n'a potutu si nu póte respunde mai bine la tóte aceste urgitari, decâtu provocandu-se la Camerele de revisuire, cari singure suntu chiamate a resolvá cestiunea. Elu a evitatu se se pronuntie pēna acuma categoricu spre a nu prejudecá intru micu rolului reprezentantiloru natiunei.

Guvernulu cunósce parerile cabinetelor in cestiunea acést'a, de ce nu ne luminéza asupra situatiunei? — esclama foile opositionale. Aci amu ajunsu la alta intrebare grava. Ce voiescu marile poteri, ce trebuie se faca Romanii cu Evreii loru că se le multiamésca? Guvernulu póte se-o scie dér' póte se nici nu-o scie, déca o scie de ce

nu dá lamuriri? Adeveratu, că in casulu din urma guvernulu nu ar' prejudecá nicidecumu, prin informatiunile ce le-ar' dá, resolvarei cestiunei. Intrebamu inse, de ce atat'a temere de ceea ce póte voi o potere séu alta, déca resolvarea cestiunei Evreiloru, cum dice Mesagiulu, se presenta intréga deliberariloru camerelor de revisuire?

Se póte inca cá poteri europene se fi cerutu dela guvernulu o solutiune cu totulu contraria intereselor tieriei. In casulu acést'a guvernulu face si mai bine cá se tiene rezervatu, căci déca ar' vorbi ar' agravá numai situatiunea tieriei pronuntiandu - se in contra dorintiei acelor poteri. Asia inse isi póte spalá manile provocandu-se la votulu Corpuriloru legiuitórie.

Dupa noi ar' fi un'a din cele mai mari erori déca reprezentantii natiunei intr'o cestiune atātu de grava pentru tíera ar' procede in deliberarile loru cu prea mari consideratiuni faciá de esigentiile bunelor relatiuni internationale ale Romaniei. Dincontra, credemu, că niciodata nu s'a ivitu unu momentu mai favorabilu spre a manifestá in faciá lumii firm'a hotariri a tieriei de a-si aperá interesele sale vitale cu energia si independentu de orice iniuriri esterióre.

Statulu romanu nu se póte sinucide de dragulu poteriloru. Déca i se cere acést'a, i se cere o imposibilitate absoluta. Acést'a idea trebuie, că a condusu si pe capulu statului, candu apelandu in Mesagiulu seu la patriotismulu reprezentantiloru natiunii a datu espressione convictiunei sale, că iei mai pre susu de ori-ce consideratiuni voru pune marile interese ale tieriei si indestularea adeveratelor ei trebuintie.

Cronic'a evenimentelor politice.

In 14 Iunie a. c. s'a incheiatu sesiunea prima a corpuriloru legiuitóre unguresci printr'unu rescriptu regescu si se conchiama sesiunea a 2-a pentru 2 Octobru. — Intr'aceea se incepu alegerile pentru noulu Reichsrath in Austri'a; totu mai multu se asigura, că Cehii voru luá parte la desbaterile din parlamentulu centralu viitoriu.

Pre candu foile opositionale totu mai sustienu, că comitele Andrásy se va retrage deocamdata pe unu timpu ócreare dela postulu seu si va fi inlocuitu de br. Haymerle, oficiosu in frunte cu „Pester Lloyd“ isi dau tóte silintiele de a desminti acést'a scire, dér' se vede că nu au nici ei pré mare incredere in ceea ce sustienu. „Este cá siguru — i se scrie lui „P. L.“ dela Vien'a — că comitele Andrásy va luá unu concediu; dupa indispositiunea s'a din urma, de care inca nu a scapatu, 'i trebuie neaperatu o recreatiune; si br. Haimerle va merge in concediu si e verisimilu că totu in Iuliu, dér' nu e nicidecumu corectu, că br. Haimerle ar' fi fostu ch'amatu la Vien'a, pentru că nu e nici o cauza cá se fia ch'amatu.“ Vom vedé in curéndu ce va fi adeveru in desmintirea acést'a. Intr'aceea se telegraféza dela Vien'a, că comitele Andrásy, care si-a atrasu o recéla, se afla mai bine dér' trebuie se se retiena de ori-ce lucru pēna la deplin'a s'a insanatosiare. Nu se póte negá dér' necesitatea acést'a de a se retiené dela lucru si apoi cealalta necesitate de asi luá concediu.

Nu puçinu va fi contribuitu a marí indispositiunea comitelui Andrásy neintielegerea ce s'a ivitu intre Austri'a si Turci'a cu privire la recunóscrea consuliloru tramisi de poteri straine in Bosni'a. Despre acést'a anuntia adeca „Oficiulu Reuter“ urmatóriele: „Russi'a a numitu unu consulu pentru Bosni'a, care sosindu de curéndu acolo, a fostu interpelatu din partea administratiunei austriace, că de ce nu se presentéza spre a primí esecuatorulu de recunóscre. La acést'a a respunsu consululu rusescu, că a capetatu concessiunea dela

Sultanulu si deórace Bosni'a se tiene de Turci'a si stá sub suveranitatea Sultanului, i ajunge beratulu tarcescu ce'lu posedu, si nu mai are trebuintia de nici unu esecuatoru austriacu. Guvernatorulu austriacu, conformu instructiuniloru, ce le-a primitu dela Vien'a, a refusat de a recunósce pe consululu rusesu si acést'a, in faciá dificultatiloru ce le intimpina, s'a retienutu pēna acuma de a participá la afacerile si solemnitatile publice. — Nu se póte negá, că consululu rusescu are dreptulu formalu de a pretinde, că se fia admisu si cu beratulu tarcescu, deórece Austro-Ungari'a in conventiunea incheiata deunadile cu inalt'a Pórta a recunoscutu solemnelu suveranitatea Sultanului. Este caracteristicu, că tocmai Rusii au fostu cei d'antai, cari au doveditu, printr'unu casu practic cu consululu loru, absurditatea ce sta in aceea, de a recunósce de-o parte suveranitatea altuia asupra unei tieri, ear' de alta parte de a voi se fi privitu singuru, cá stapanulu ei.

In siedinti'a dela 30 Maiu st. v. a c a m e r e i r o m a n e de revisuire s'a alesu biuroulu definitivu. D. C. A. Rosetti a fostu alesu cu 71 voturi esprese dintre 113 de presiedinte alu Adunareii deputatiloru, 42 de bile (ale opositinaliloru) au fostu albe. Presiedintele a proclamatu apoi de presiedinte pe d. C. A. Rosetti, care ocupandu fotoliulu presiedintiei a rostitu urmatoriulu discursu:

„Mandatari ai natiunei! Bine-voiti a primí espressione simtiemintelor mele de recunoscintia pentru onórea, ce mi ati facutu. Amu avutu féri-cirea de a strabate cu Camer'a trecuta prin mari greutati, dér' glorióse, si a merge cu dens'a pēna la punctulu de sosire, sustienutu de natiunea intréga, care este stimata, respectata si declarata de Europ'a intréga, cá natiune vitéza si leala. (Aplause). Astadi suntemu la punctulu de plecarea alu erei celei nóue, in care intra Statulu romanu. Cá reprezentantii ai natiunei, cunósceți situatiunea. Orientele este inca turburatu si nu-si a gasitu inca bazele, care se promita, care se asigure, pentru unu timpu mai indelungatu linistea si pacea. Europ'a este frementata de felurite interese, de felurite neintielegeri, in care adeseá interesele se ciocnescu intre densele. Cá ori ce natiune, avemu amici in afara, déra póte naturalu s'avemu si inimici. Positiunea nóstra geografica ne-a facutu si ne va face adesea multu bine; dér' ne-a adusu, cumu sciti, mari calamitati, suferintie urasie si póte, in starea actuala a Europei, se ne mai aduca mari greutati, déca mandatarii natiunii nu voru urmá nestramutatu calea strabuniloru si a parintiloru loru (aplaude). Constitutiunea nóstra si libertatile nóstre placu multora; dér' displacu altor'a. Cestiunea ce sunteti chiamati a deslegá este din cele mai grele: interesele din afara lupta a ne aduce, a ne marí greutatile, ele inse voru fi inlaturate indata ce toti uniti vomu luptá, cá pasiunii'e din intru se nu ne retacésca intr'o cestiune atātu de mare si nationala (aplaude). Uniti dér', D-loru deputati, uniti cu totii, nu póte fi nici o indoiéla, cá nu veti deslegá acést'a cestiune astfeliu, in catu Europ'a se ve admire din nou si pe terémulu politicu, éra natiunea se proclame, cá mandatarii ei au bine meritatu dela patria (aplaude prelungite).“ — Dupa aceea s'au alesu cei patru vicepresiedinti ai Camerei si adeca: d. A. Teriachiu cu 75, d. G. Chitiu cu 71, d. D. Giani cu 70 si d. D. Lec'a cu 69 voturi.

In siedinti'a de Marti 29 Maiu st. v. Senatululu romanu s'a constituitu alegéndu si biuroulu definitivu. Imediatu inainte de alegere se redicá Em. S'a Metropolitanulu-Primatu si dise: „D-loru senatori! Am veditu in totdeauna cu mandria si cu recunoscintia pe acestu maturu si inaltu corpu deprinsu a alege pe Metropolitanulu-primatu alu tieriei cá presiedinte alu seu, acést'a cá unu omagiu si respectu cátra religiunea strabuniloru nostri. Inse, fiindu-cá in ses-

siunea de estu-timpu acestu corpu are a se ocupa de cestiunea israelita si fiindu-cà Europ'a a fostu insielata cà, in acèsta cestiune, noi Romanii suntem condusi de spiritulu de intolerantia religiòsa, pentru a nu dá locu dér' la nici o umbra de banuèla, ve rogu, d-loru senatori, se bine-voiti a dá acèsta onóre unei persóne laice dintre d-vóstre, care se intrunésca sufragiele nóstre ale tuturor, si astufelu cu totii, strinsu uniti si uitandu ori-ce vrajba séu deosebire de partida, se damu concursulu nostru pentru resolverea acestei grave cestiuni, de la care atarna linistea scumpei nóstre patrie." — Se procede apoi la votare si se proclama presiedinte d. C. Bozianu care a intrunitu 33 voturi in contra la 23 date d-lui M. K. Iepureanu, din 57 votanti, fiindu si 1 bila alba. De vicepresiedinti se alegu apoi d. G. Lec'a cu 35 si d. Petru Opranu cu 34 voturi. — In siedinti'a urmatóre d. C. Bozianu ocupandu fotoliulu de presiedinte a rostitu urmatórele cuvinte: „Dloru senatori! Ve rogu se binevoiti a primí autaiu multiamirile mele recunoscétóre, pentru cà ati binevoitu a 'mi incredintia directiunea desbateriloru d-vóstre, fórte delicate in impregiurarile actuale. Sunt datoriu se ve declaru cà, in ceea ce privesce biuroulu, nu am nici o opiniune politica; singur'a opiniune ce voi avé este observarea regulamentulu, spre a se poté face desbaterile libere si cu ordine. In ceea ce privesce opiniunile mele, d-loru senatori, sunt ceea ce am fost totdeauna; imi conservu opiniunile mele independente. Eu n'am facutu pactu cu nici o partida politica. Principiele mele sunt liberale si voi aপরá totdeauna principiele liberale.“ (Aplause.)

Guvernulu actualu alu Republicei france se inaintéza incetu, dér' cu atátu mai siguru, pe calea spinòsa a consolidarii Republicei. Activitatea lui culminéza in dóue momente principale; antaiu voiesce se aduca la valóre principiulu republicanu in tóta administrarea tierii, cà se nu se intemple cumu s'a mai intemplatú cà insusi organe de ale guvernului se lucreze pe ascunsu in favorulu pretenditorulu si in contra Republicei, alu doilea: se nisuesce se restabilésca earasi prestigiulu Françiei in politic'a europeana si astfeliu se contribuie si mai multu la consolidarea Republicei. Tóte aceste voiesce se le ajunga printr'o actiune càtu mái moderata, conformu testamentulu marelui Thiers. Nu se póte dice, cà nisuintiele guvernului francesu spre acestu scopu nu ar' fi fostu incoronate si péna acuma de sucesu, dér' cu consolidarea merge incetu, pedecile sunt mari si in intru si in afara si partidele radicale republicane potu fi astadi in unele privintie mai periculóse consolidarei Republicei moderate, conservative, decátu sunt chiaru partidele monarchiste. Frezarile ce avura locu in camera in timpulu din urma intre radicali si moderati ne dovedescu acést'a de ajunsu.

Cà o concessiune facuta curentulu radicalu, se considera de càtra cei mai multi cererea guvernului cà se se stramute Camerele la Paris. In siedinti'a dela 14 Iuniu a. c. senatulu a adoptatu proiectulu de lege privitoriu la acèsta stramutare. Desbaterea a fostu infocata. Chiaru unii republicani de frunte cá Laboulaye au combatutu proiectulu, dandu espressionu temerei cà nu cumva Corpurile legiuitóre franceze se fia espuse la presiuni din partea poporatiunei Parisului si se se repetiésca astfeliu scenele din anii revolutiunilor. „Déca camerele voru fi in Paris, Parisulu domnesce asupra Françiei; déca inse camerele voru remanè in Versailles, Françia se governa pe sine insasi.“ Cu aceste cuvinte a pledatu eruditulu Laboulaye pentru remanerea la Versailles. Ministrulu Waddington a sustienutu de alta parte cà democrati'a franceza merita increderea guvernului, càci in timpulu crizei dela 1877 a doveditu cà este intielépta. D. Waddington cá ministru de esterne semte mai bine ce insémna cà Françia se fia guvernata din centru, din Paris. Numai astfeliu i se póte restabili pe deplinu si prestigiulu in afara. Apoi Republic'a nu trebuie se se téma de democratia, déca voiesce se dovedésca vitalitate. Cu tóte aceste nu se póte negá cà pasiunile din poporu sunt inca mari. Acést'a a recunoscut'o si guvernulu, cerèndu cà in Paris o legiune de gendarmeria constatátóre din 8 bataliòne se fia pusa pe viitoriu la dispositiunea presiedintiloru camereloru, spre scutul acestor'a.

Din cestiunea Egipetului, care privesce numai pe Françia si Angli'a s'a facutu o cestiune europeana prin intrevenirea cancelariulu Bismarck. Acestuia ia sucesu de a face, cà cabinetele europene se protesteze in contra decreteloru dela 22 Aprile ale Kedivulu, prin cari acést'a a departatu pe ministrii sei europeni. Kedivulu séu vice-regele

a adresatu acuma o circulara càtra consuli generali dicèndu, cà va supune unu proiectu nationalu la aprobarea poteriloru, pentru cà, dobèndindu sanctiunea loru, se devina unu contractu internationalu. Kedivulu mai promite, cà va plati tóta datorii'a flotanta din fondulu imprumutulu Rothschild.

Discursulu deputatulu Parteniu Cosm'a,

tienutu in siedinti'a dela 5 Maiu a. c. a dietei maghiare.

Onorata Casa! Déca condeputatulu Várady Gábor in vorbirea sa de alalta-eri s'a potutu considerá de indreptatitu a dice, cà elu atatu de eshuriata vede deja cestiunea, ear' argumentele celoru ce combatu proiectulu de lege atatu de resfrante, încátu nu afla nici o necesitate de a vorbí la meritulu lucrului; cu atatu mai vértosu si cu dreptu cuventu o potu afirma eu aceasta facia de aperatorii proiectulu, care, cuteza a me provoca la toti aceia, carii au asistatu la acèsta lupta parlamentaria — càci cine n'a fostu aci nu o poate cunoasce, fiindu ea in afara sistematice ascunsa — se constateze: déca in contra motiveloru noastre serioase, logice, basate pe sciintia, cunoscintia profunda si adeveruri necontestabile s'au adusu contra-motive totu atátu de ponderoase, déca partea contraria a produsu mai multu cá frase mari rabulistiche, insinuari si suspitionari menite a face pressiune asupra oratoriloru contrari?

Domniloru! Acolo, unde la desbaterea unui proiectu de lege referitoriu la instructiunea publica, un Molnár Aladár, care pe acestu terenu este o autoritate recunoscuta cu placere de ori si cine, — cà se-si dè gravitate cuvinteloru sale, afla de lipsa a dice, cà oratorii contrari numai pentru acea combatu proiectulu, cà prin purtarea loru se-si castige vr'o trecere, (Molnár Aladár: n'am disu!) càci altmintrelea n'ar avé din ce trai; — argumentu, care e menitu a face pressiune asupra loru, ca unele abusuri, referitorie la denu-miri, se nu-le nici atinga, deaca nu vreau sa fia suspitionati cà prin acea voru se ajunga la vreunu postu. Unde ministrulu de culte si ministrul-presiedinte inca afla cu cale a se folosi in argumentatiunile loru totu de aceasta maniera, si a dice: cà in contra proiectulu numai aceia sunt cari se temu, cà si vor' perde rolulu inaintea poporulu, care cunoscèndu odata limb'a maghiara, se va poté singuru intiélege cu maghiarii si nu va mai avé lipsa de densii; ma ministrulu de culte merge péna a insinua: cà poporulu este bunu si voiesce se-si insusiasca limb'a maghiara, ear' aceia, cari vorbescu in contra proiectulu, numai cà se-si ajunga scopurile loru individuale, nesuescu alu seduce. Unde unu Várady Gábor, in locu de a vorbí la meritulu objectulu, se multiamesce a insinua agitatori; Unde un Ivánka Imre asemenea, in locu de a vorbí la object, afla cu cale a pomeni de Daco-Romania, de o Serbia-mare péna la canalulu Bega etc. — nu se poate dice, on. casa! cà luptamu cu arme egali — cu argumente obiective. Cu durere constatezu, cà responsurile ce s'au datu argumenteloru, cu cari s'au combutu proiectulu, nu sunt demne de ponderositatea obiectulu ce se pertracteaza. On: casa! inainte de a intra in meritulu causei, me simtu indatoratu a reflecta la unele observari ale cator-va oratori precedenti. O marturisescu sinceru, cà mie nu-mi place a vorbí in camera despre lucruri, cari sau petrecutu afara de ea, si aceasta trebuie se o constatati si Dvoastra despre mine, care de candu am onoare a fi membrulu acestei case, desi miamu redicatu graiulu la mai multe cestiuni ponderoase, nici odata n'am amintitu asemene lucruri; inse déca altii au aflu cu cale a critica aici lucruri, cari s'au petrecutu afara de casa, datorintia mea, este a reflecta si eu la ele, cu atátu mai vértosu, cà intr'o privintia persoan'a mea inca este atinsa.

Incepu cu Dl. Várady Gábor, care, ce e dreptu nu a inceputu, ci a continuatu aceasta maniera. Dsa a aflu de bine a vorbí de miscamintele din Maramuresiu, si a se nesuí a combate cele descoperite de Dl. Alesandru Romanu cu privire la cunoscut'a adresa a Maramuresianiloru. Nu-mi place a me amestecá in trebile casnice ale nimenui, nu sum Maramuresianu, si asia nici nu pretindu a scí tóte detaiurile lucrurilor petrecute acolo; inse acele ce s'au publicatu prin diuarie, le potu cunoásce si eu, cà ori care membru alu acestei case, si pe bas'a acestor'a cutezu a afirmá; cà D-lu Romanu, tóte acelea ce l'au disu au fostu indreptatitu a-le dice, chiaru decumva n'ar' fi avutu scire de nimicu alta, decátu numai de celea ce s'au publicatu prin jurnalele maghiare. Atitudinea jurnaleloru maghiare in cestiunea acést'a n'o potu numi de intielépta, ba din alu loru punctu de vedere a fostu chiaru fara tactu. Scimu cu totii, càtu de mare meritu atribuiau ele din incidentulu acel'a organeloru din fruntea comitatulu. „Pesti Napló“ pentru acelu actu patrioticu totu meritulu ilu atribuie comitelui supremu si dicea: „vedeti càtu de intieleptiesce a lucratu guvernulu, candu a denumitu acolo pe Lonyai János de comite supremu? càci lui i-se póte numai multiamí, cà a fostu possibila o asemene fapta patriotica in Maramuresiu! Mai tardiu apoi alte foi totu meritulu l'au atribuitu acelei persóne, pentru care si d-lu Várady a aflu cu cale a tiené aci unu panegiricu — vicecomitelui Mihalka, a carui actiune atátu de multu s'a apreciatu, încátu pentru fap'ta s'a patriotica, mai multi membrii ai acestei case s'au aflu indemnati a-i tra-

mite adresa de multiamita. Eu ma'mu miratu de netact diuaristice maghiare facia de acést'a actiune, pe care trebuia in interessulu celoru ce au inscenatu-o se-o reia si chiaru decumva noi afirmamu cele intemplate, se le na inse ea s'au laudatu cu ele acuma, déra se nu-i para n'acésta altii se folosescu de descoperirile ei. D-lu Ván vorbesce de agitatori si de agitatiuni intemplate in Maramuresiu. Da! eu inca afirmu si constatú ceasta, chiaru din cuvintele Dsale, negu inse, cà in Maramuresiu ar' fi fostu agitatiuni mai inainte.

Pe timpulu, candu s'au dusu cunoscut'a deputatiune Viena, dieces'a, de care se tiene Maramuresiulu, erá o tura fara pastoriu, episcopulu loru n'a insocitu pe ceia-lalti, numele Maramuresianiloru nimene n'a vorbitu in contra proiectulu de lege, prin urmare: n'a potutu fi nici agitatie, deci nici lipsa de contra agitatie n'a fostu. Actiunea inse s'au facutu atunci, candu la ordinea de susu pornitu oficiali comitatulu din comuna in comuna, provocau pe oameni, cà in interessulu loru se subscria o petitiu càtra Maiestatea sa, alu carei cuprinsu nici nu li se fia cunoscutu. Din diuariele romane — cari in aceasta privintia celu puçinu atátu crediementu merita, càtu si a maghiare — scimu apoi, cà o parte a celoru ce subscriera adresa Maramuresianiloru, prin alta adresa indreptata catra comitele supremu, cu rugarea: de a o inainta si a aceea la M-Sa — a desavuatu pe cea dintai, ce nu o cunoscuse, pentru care fap'tu inse s'au intentatu investigatiuni in contra loru, si se urmasesce. Decumva déra sunt agitatori in Maramuresiu, sunt aceia, cari au pornitu agitatie oficiosa. De altmintrelea adresa Maramuresianiloru cuprinsulu seu dovedesce: cà nu este actiu romanesc, dovedesce, cà cine o-a compusu n'a pututu fi roman càci romanulu nu face negociu din patriotismu. Romanulu cà omu loialu si francu se dreséza catra maghiaru cu sinceritate si cu barbatia, pentru cà si pe maghiaru ilu considera de unu omu loialu, francu si sinceru; romanulu are curagiulu a spune ce voiesce, ce ilu dóre fara a cere cà pentru aceea se se remunera cu alta, de càtu: se i se faca dreptate, se i se respecta convingerea si legea. Inse aceia, cari au compusu numi adresa, cu tóte cà accentuéza si ei conservarea limbii nationalitatii, au aflu de lipsa a-si motivá incuviintare introducerei limbii maghiare in scólele nemaghiare — gratitudinea ce datoiescu statulu, pentru cà li sustienu sericele si scólele, — ceea ce, fiindu disu intre paranteze — nici nu este esactu.

Totu asemenea patrioticu s'a manifestatu si in pasivitate episcopiloru rutheni, càci abia se uscase negreal'a pre adresa loru, candu aici in camera, cu ocasiunea desbaterii budjetulu ministeriulu de finantie, unu deputatu ruthenu ceru pentru rutheni bunuri de ale statulu (voci; ast'a a fostu parerea lui individuala) dá! deputatulu Mocsáry Géza, candu insemnatatea patriotica a actulu episcopiloru rutheni facia de atitudinea nepatriotica a episcopatulu romanesc — a pretinsu, cà: comuneloru ruthene din Ung. Bereg Ungoc'a si Maramuresiu se li-se esarendeze pre timpulu lung bunuri de ale statulu, càci fara de acele nu sunt in stare traí (voci: déra nu lea capetatu!) Totu un'a cerere incesi este caracteristica, si dovedesce cumu pricepe numitulu deputatu patriotismulu ruthenu!

Condeputatulu Várady, inaltandu patriotismulu romaniloru din Maramuresiu, dice: cà romanii de acolo nu sunt cà alti romani (Várady: n'am disu, cà nu sunt, cà alti romani!) Va-ti provocatu la 1848 si ati disu, cà: „romanii din Maramuresiu n'au ascultat de emisarii veniti din Bucovin'a, Transilvani'a si alte parti, ci au luptatu cu maghiarii pentru libertate“. Eu cunosc si alte comitate, unde romanii in 1848 tocmai asiá s'au implinitu datorintia lor patriotica, cà cei din Maramuresiu, déra pentru aceea nu s'landa cu ea, càci pentru implinirea datorintiei sale patriotice nime nu este in dreptu a asteptá remuneratiune. In altmintrelea chiaru impregiurarea, cà romanii Maramuresianu sunt atátu de buni patrioti — restórna si mai eclatant intentiunea acestui proiectu de lege. Este lucru cunoscutu cà nobilimea din Maramuresiu este aprópe exclusiviu romanu nobilitatea nu s'a oferitu nimenui pentru fap'te antipatriotice (voci in sténg'a estrem'a: „déra nu“!) Celu puçinu acelu cari o au capatatu in masse, numai pentru fap'te patriotice o au capatatu! (voci in sténg'a estrem'a: „ad dá“!) Constatu dér', cà romanii din Maramuresiu, de n'au sciutu unguresce, au potutu fi buni patrioti si tri avutu lipsa de aceea, cà cu limb'a maghiara se li-se in planteze patriotismulu“, precumu pretinde d-lu reporteru.

D-lui deputatu Ivánka Imre inca ei datoiescu câteva desluciri. Dice dlui intr'altelu, se mi arete mie aceia, ce se plangu de apasari nationale, din timpurile vechi si presinti, astfeliu de legi, cari ar' fi eschisu pre cineve de exercierea vreunui dreptu politicu numai, pentru cà elu s'tieneá de una s'au alt'a nationalitate“. Ei bine! eu sumu stare d-le deputatu a-ti arata nu un'a, ci unu siru lung de legi de ast'a natura. Constitutiunea Transilvaniei, care in tóta lumea au fostu unica in felulu seu, erá basata pe natiuni si religii recepte si numai acei'a se poteau bucura de drepturi politice, cari apartineau natiuniloru si religuniloru recepte. Pe bas'a acestei constitutiuni, dela indre-

area faimósei „unio trium nationum“ pēna la 1848 maioritaea locuitoriloru Transilvaniei, — carea cu tóte acestea si astadi este maioritaea, atātu, cá natiune, cátu si cá religione, a fostu eschisa dela folosirea drepturiloru politice. Acést'a a fostu natiunea romana. Patru seculi au duratu acést'a apasare, si nu e de multu de cându a in-eetatu. Deci refutarea aceluia, care vorbesce intr'unu tonu cátu de pretensivu, si nici atát'a nu cunoşce, nu prea multu cumpanesce. Dér' cu multa usiurintia au aflatu cu cale d-lui a dá espressioni si unei insinnari cu multu mai grave, candu dice: „eu prea bucurosu contribuiescu la vindecarea adeveratelor gravamine ale nationalitatiloru, in se déca vedu, cá la spatele acelor'a ni se in-facişieza o Daco-Romani'a, séu o Serbi'a-mare pēna la canalulu Bog'a etc. atunci spre realisarea acestor'u scopuri se nu se ceara ajutorulu maghiariloru“.

On. casa! ar' fi timpulu, cá in privint'a frasei acest'eia „Daco-Romani'a se ne lamurimu odata! Acést'a este fantomulu, cu care s'au dedatu unii a speria pre elementulu maghiaru si pre guvernulu. Unu fantomu (mumus) inventatu nu de Romani, ci de acei'a, carii au interessulu, cá intre Romani si Maghiari nici candu se nu se realizeze o apropiare sincera, o incredere si infratire adeverata. Se folosescu de elu acei'a, cari traiescu din elu, cáci sciu bine, cá in momentul, candu n'ar' mai avé efectulu la maghiari acést'a spaima, ei nu numai, cá 'si-ar' perde rolulu, nu numai, cá ar' avé perderi morali, dér' chiaru si materiali.

Si óre ce este propriaminte Daco-Romani'a? Este d-loru unu bagatelu, care numai atunci s'ar' poté realisá, candu s'ar' sterge de pe faci'a pamentulu Russi'a, Turci'a, Greci'a, Serbi'a si Austro-Ungari'a; pentru cá numai in atátea staturu este respanditu elementulu romanu, care din ruinele acestor'a apoi s'ar' redica, cá unu fenice si ar' intemeia Daco-Romani'a. Ei bine dloru! credeti d-vóstra, cá unu romanu cu minte se nezuiésca seriosu la realisarea acestei impossibilitati? Acést'a este o utopia de o suta de ori mai mare, cá acea ce se intentionéza prin acei'a, cari fortieza proiectulu de lege de pe tapetu, cá adeca: tóte popórele Ungariei se devina de o limba, si nici acést'a n'o crede nici unu omu seriosu.

On. casa! peste totu, considerandu manier'a, cu care se pertractéza cestiunea de pe tapetu atātu in camera cátu si afara de camera, intr'adeveru se recere mare resolutiune, inaltu patriotismu, si nu puçinu contragiu, cá cineva se se incumete asi ridicá graiulu in contr'a proiectulu de lege din cestiune; cáci d-nii situatiunei, mai cu séma tinerii nostri barbati de statulu dejá a priori, pēna nici nu 'si-au deschisu gur'a, ii inferéza cu celu mai gravu, pecatu — cu crima de nepatriotismu pe respectivii, ii infaçiosieza, cá pe inimicii limbei maghiare si ai statulu maghiaru. Singura list'a celoru inscrişi contr'a proiectulu de lege a fostu destulu motivu pentru d-lu reportoru, cá din inaltimea tribunei de reportoru se proclame urbi et orbi reprobarea, respective regretarea s'a cá: desi d-lui asiá au cugetatu, cumcá acestu proiectu de lege in generalu dóra prin nimenea nu va fi atacatu in diet'a Ungariei — nu numai acei'a se pregatescu a lu combate, cari de câte ori este vorb'a de vre-o faptu nationala totdeun'a 'si reinoiescu ingrijirile loru nationali, ci si de acei'a, alu caroru patriotismu nimeni pēna aci nu 'lu-a contestatu. (intrerumperi: au avutu dreptate!) Asiá dér': nu numai d-lu reportoru, ci mai multi sunteti, cari trageti la indeiela patriotismulu omului ingrijitu inca inainte de ce 'lu-ati fi auditu! Acestu tonu arrogantu d-loru! nu numai, cá este neparlamentariu, nu numai, cá nu se cuvine in gur'a reportoriului unei majoritati preponderante faci'a de o minoritate disparutóre — cáci recunosc, cá in cestiunea presenta maioritaea va fi preponderanta, — ci totodata este insultatoriu pentru o parte a membriloru acestui parlamentu; cáci vindicandu patriotismulu numai pentru acei deputati, cari n'au datina a manifestá ingrijiri nationale, totodata patriotismulu aceloru deputati, cari au si de aceste ingrijiri, ilu timbréza de dubiosu. Marturisescu cá: candu amu vedintu pe D-lu presiedinte dupa cuventarea d-lui deputatu Zay, cá 'si esprima parerea de reu pentru unele espressioni ale acestui'a, cari ar' poté fi derogatóre pentru unii deputati, amu cugetatu, cá va dá si d-lui reportoru portione cuvenita de reprobare. A si facut'o prin admonitiunea s'a indreptata la adres'a, celoru ce voru sprijini proiectulu de lege: rogandu'i se fia moderati, si crutiatori; in se acést'a a fostu atātu de finu tiesuta, incātu, dupa cumu ii cunosc eu pe D-lu reportoru, nu credu, se o fi luat asuprasi. Eu in se on. casa! 'mi iau voiea cu tóta resolutiunea a protestá in contra astor'u felu de suspicionari, si a rogá atātu pe d-lu reportoru, cátu si pe altii, cari cu atát'a usiurintia imprósca cu patriotismulu, cá se aiba bunetate a nu luá in desiertu acestu nume santu, cáci dejá atát'a 'lu-au tociutu, si atātu de tóte dilele l'au facutu, incātu: ómenii seriosi incepu a face deschilnire intre patriotismulu modernu si intre adeveratulu patriotismu, — si din celu modernu nu 'si poftescu.

(Va urmá.)

Gy. Varsland 14 Iunio c. n. 1879.

Onorabile dle Redactore! In 8 a lunei curente s'a seversitu actulu de installare a Ill.

S. Domnului Episcopu Mihailu Pavelu in scaunulu episcopescu gr. cat. de Orade'a-mare. Dupa ceremoniile indatinat'e Ill. S'a a intrunitu la prandiu unu numeru insemnatu din preoti simireni cam la 150 persóne, cu care ocaziune se tienura toastele indatinat'e. Nea caditu fórt'e bine audiendu pe Illustritatea S'a rostindu toastulu in sanetatea Santiei Sale Pontificelului romanu Leonu XIII, precumu si toastulu pentru Ess. S'a Metropolitul Vancea in limb'a romana. Ni-a prinsu in se mirarea, cá afara de d. protop. Barbulu, altulu nu rosti toastu in limb'a romana, cá-ci candu, dupa imbuldial'a cu toastele in limb'a maghiara si latina, voi se toasteze protopopulu Palladi, apoi preotulu Selegeanu in limb'a romana, vuetulu conversarei viue era atáta de mare incātu nu se mai au diea cuvintele loru si nici nu potura fini.

Par' cá asia-e ursit'a acestei resiedintie episcopesci, cá nici la asia ocaziune epocala inca se nu poti audi unu toastu romanescu de Dómne-ajuta, si par' cá tóte solemnitatile de acestu felu nu suntu pentru poporulu si clerulu romanu diecesanu, ci pentru cei de ritulu latinu si de nationalitate maghiara. Asia a fostu si sub er'a reposatulu Olteanu, carele la serbarea jubileului p. Piu IX singuru in decursulu prandiului tramise vorba oratorelui I. Selegeanu, se nu toasteze, cá-ci avea teama, cá acestu barbatu eruditu si romanu consciintiosu, va atinge córd'a dreptatii pure fara siovaire de egoismu. Ce e dreptu la asemeni ocaziuni toastele lungi nu suntu motivabile, in se dintre toti celu puçinu unuia s'aru compete a vorbi la unu actu cá acést'a istoricu cátu mai ilustratu si mai romanescu.

Persón'a Ill. Sale a fostu faci'a de toti forte afabila, si dupa cumu aflaiu din isvoru siguru nutresce cele mai vii sentieminte de a rehabilitá respectulu, demnitaea si reputatiunea acestui Scaunu Episcopescu, care dela mórtea fericitulu Vulcanu a fostu decadiutu fórt'e. Am motive a sperá, cá nu avemu de a face numai cu promisiuni. Atotopotintele se-i lungeasca numai firulu vietii si se-i dá potere si taria sufletésca intre impregiurarile grele, intre cari aflá acést'a diecesa, se póta devinge greutatile subversante.

Atātu fondurile catu si dominiulu se afla intre nescari impregiurari fórt'e incurcate, cá-ci dominiulu e ingreuiatu cu detorii de peste 200.000 fl. ér' fundatiunile printr'o comptabilitate necorespondiatória, fórt'e incurcate, si e téma, cá si pēna aci s'au perdutu sume considerabile fara sperantia de regresu. Ar' fi la timpulu seu, cá Ill. S'a se reformeze cu totulu si radicalminte manipularea fonduriloru diecesane si se infintieze unu postu specialu de esactura, (comptabilitate), fara care nu e sperantia a esi cu tóte in curatu, incātu pentru trecut; dér' nu e sperantia nici in viitoriu cá se va poté controlá administrarea fara detrimentulu publicu, cá-ci sistem'a compturiloru si form'a acelor'a e intr'atata de vechia, necorespondietória si slendriana, incātu dupa recerintiele timpului presentu e fórt'e dificila control'a perfecta. Apoi ar' fi de doritu, cá, déca nu potemu avé publicitate sinodala conforma canóneloru bisericeii orientale, celu puçinu anualminte se se dé socóta (comptu) recensiva unui consistoriu plenariu, care in estrasu se se tramita in totu anulu fiacaruia preotu diecesanu.

Amu recomandá Il. Sale, cá se asculte si pe barbati mireni zelosi si adicti interesselor bisericeii nóstre, cá oile se fia in a de veru cuventatórie, ér' nu cá acuma de facto mute, se póta cuventá si „intra muros“ si se servésca cu spriginulu si consiliulu loru luatulu din cunoscintiele loru speciale! Celu puçinu in acést'a forma si in acestu tipu se promovam dupa possibilitate interessulu publicu, cáci ábia mai potemu sperá se ajungemu la revisuirea canóneloru si rehabilitarea institutiunei sinodale pēna atunci, pēna nu va amorti faci'a de noi man'a de feru absolutista a bisericeii romano-catolice, care tinde a-ne aduce sub unu velu comunu, nimicindune tóta autonomi'a bisericeasca. Ori dóra va poté negá cineva, cá la numirea Episcopiloru gr. cat. sufragani si pēna acuma nu s'a cerutu mai inainte in totdeauna opiniunea primatului si a Episcopiloru concernenti latini? Poté-va negá, cá guvernulu numesce asemeni Episcopi gr. cat. romani, fara a luá in séma opiniunea si vointi'a clerului si a poporului credintiosu gr. catolicu? Numai norocirea ne pórt'a, candu totusiu capatam cáte unu Arhiepiscopu, care apoi din intemplant'e si romanu bunu si nationalistu nepatatu.

Intru astfelu de impregiurari mahnirea sufletésca si dorerea nóstra profunda celu puçinu s'ar'

mai linisti si ar' fi suportabila, déca din partea Episcopiloru, de si in astu modu si pre acést'a cale castigati, amu fi inca ascultati si noi in ceea ce privesce binele publicu si interessele nóstre speciale bisericesci, cá se ne mai mangaiamu.

Unu mireanu.

Siedintiele Academiei Romane.

Siedinti'a V de la 29 Maiu (10 Iunio) 1879. Dl. Secretariu gen. cetesceu adress'a de multumire ce se va dá guvernulu prin intermediariulu ministrului instruct. publ. Dupa órecari modificari stilistice, se adopta. Dlu Secret. gen. Sion comunica cererea epitropei Stei Vineri de a se dá diurne membriloru comisiunii administrative a fondului Nasturellu-Herescu (in anii precedenti s'au datu cáte 300 lei). D. Odobescu sustiene, cá academi'a nu este detoria se dá diurne, spesele administrative cadu in sarcin'a mostenitoriloru, noi, Academi'a, cá legatari avemu se primimu partea nóstra fara a plati diurne, cá-ci, déca amu primí asemene spese, mane poimane ne-amu trezi, cá ni se ceru sume mai mari d. e. la transcriere, etc. — Majoritaea decide a se dá cestiunea in desbáterea unei comisiuni juridice. Se propunu DD. Maniu, Ionescu, Majorescu, Babesiu, dér' membrii ne fiindu in numeru, adunarea amana alegerea comisiunii. — Dlu Babesiu depune statutele Academiei de sciintie din Vien'a pentru biblioteca, siedinti'a se redica. Membrii trecu in comisiuni.

Siedinti'a VI de la 30 Maiu / 11 Iunio 1879. Dlu Pres. comunica o scrisória a d-lui ministru de esterne, prin care inaintéza 4 vol. manuscrise de ale principelui Dim. Cantemiru, si anume: 1. Incrementa et Decrementa Aulae ottomanicae, 2. Annotationes, ad Incr. A. O. 3. Annotationes ad Decrem. A. O. 4. Vita Constantini Cantemiri cognomento Senis Mold. — Se face cunoscutu totodata, cá aceste manuscripte s'au datu la decopiere, cá se se póta, pēna intr'unu anu, in tórce locului, de unde s'a primitu (dela acad. imp. din St.-Petersburg, prin legatiunea imper. russa.) Se recomanda sectiunei istorice. — Se mai comunica o scrisóre a d-lui ministru alu Cultelor si instr. publ. sub Nr. 3825 cu unu reportu alu dlui Remu Opranu prefectu alu districtulu Constanti'a, descriptivu alu obiectelor si petreloru sculpturale archeologice, gasite in districtulu seu, — cu cérerea de a se dá avisulu Academiei despre adunarea si conservarea sistematica a unor asemenea pretiose reliquie si déca au a se depune intr'unu museu, ce s'ar' institui acolo, séu a se aduce aici la Bucuresci. — Se recomanda de urgentia sectiunii istorice. — Dlu Presied. aduce la cunoscintia Adunarii, cá d-lu Andreiu Adamescu. Cassariulu actualu alu Academiei, se afla ajunsu la o stare de debilitate, incātu i-e cu nepotentia a mai portá sarcin'a si pentru acést'a trebuie luata de urgentia mesur'a de a lu inlocu. Propune totodata, cá sarcin'a acest'a se se incredintieze contabilulu actualu Alessandru Laurianu, carui-a se i se adauga jumetate din léf'a Cassariului, éra jumetate se se lase dlui Adamescu, pēna va trai, cá mangaiare la betranetiele sale si cá recompensatiune pentru servitiile aduse societatii. Propunerea acest'a se primesce in unanimitate a se efectua numai in modu privisoriu pēna la revisiunea statutelor si regularea definitiva a situatiunei bugetarie, candu apoi se va decide si asupr'a cestiuniloru d'a se desfintia postulu de contabilu si de a se reduce garantia cassariului. — Dupa acést'a membrii se impartu in sectiuni si comisiuni spre a se ocupá cu lucrarile loru respective.

Diverse.

(E arasi o carte oprita.) Ministrulu ungurescu Trefort, care „reguléza“ de unu siru de ani instructiunea publica in Transilvani'a si Ungari'a, a opritu din scóle manualulu intitulatu: „Istoria Transilvaniei si a tieriloru din giuru, pentru clasele gimnasiale superioare, tiparitu in Blasiu la 1872 si compusu de professorulu Benjaminu Popu din Blasiu. Nu cunoscemu acestu manualu, dér' considerandu, cá a fostu tiparitu la 1872 credemu, cá nu ne amu departatu dela adeveru, déca dicemu, cá ministrulu a opritu si acést'a carte, cá multe altele, numai din simpl'a cauza, cá este o carte romanésca care se ocupa in specialu de istoria Transilvaniei. Pentru terroristii maghiari in se Transilvani'a nu mai esista si este celu mai mare pecatu in ochii loru, a sustiene, cá in acést'a tíera traiesce si unu poporu romanescu, care are unu trecutulu, are do-

rintie si aspiratiuni pentru viitoriu. Acuma abia va mai fi ramas o carte romanésca neoprita. Asia intielege d-iu Trefort „regularea“ instructiunii cu privire la scóelele romane, se nu mai aiba in urma nici unu manualu romanescu. Dér se instéla déca crede, cà prin asemenea mesuri prohibitive se mai póte opri curentulu puternicu alu spiritului de progressu, care a cuprinsu astadi tóte popórele Orientului european.

(„Despotu Voda“) este titlulu unei nóue drame in 5 acte, scrisa in versuri de d. Vasile Alexandri. Acést'a lucrare o-a cetitu insusi autorulu, cu ocaziunea unei serate literarie a societati literarie „Junimea“, care avú locu dilele trecute la d. Titu Maiorescu. Cetirea dramei „Despotu-Voda“ a facutu cea mai buna impresiune asupra distinsului auditoriu si serat'a s'a finitu tocmai dupa mediula noptii, candu asistentii intre cari se aflau si mai multi membri ai Academiei, s'au retrasu. Fiacare dintr'insii impreuna cu óspetii au multiamitu poetulu de onórea ce le facuse, venindu in senulu societati si cetindu-le nou'a s'a productiune. Este destulu a fi spusu numele autorului spre a aratá valórea acestei lucrari — adauge „Timpulu.“

(Dela Curtea romana.) Joi'a trecuta pe la 11 óre diminéti'a Domnitoriulu Carolu a primitu in audientia oficiala pe E. S'a D. siambelanu de Falbe, tramisu extraordinariu si ministru plenipotentiaru alu M. S. Regelui Danimarcei E. S'a fiindu de facia d. ministru de esterne a inmanatu principelui Carolu scrisorile Regelui Danimarcei, prin cari 'i multiamesse, cà i-a notificatu independenti'a Romaniei si luandu actu de acést'a, ilu felicita. E. S'a, mai fiindu insarcinatu a remite Domnitoriului si marele cordonu alu ordinului „Elefantulu“ depuse in mánile suveranului Romaniei insemnele acestui ordinu regal, insoçite de o a dou'a scrisóre din partea Regelui. — In 1 Iuniu A. S. R. Domnulu a datu in onórea Escel. Sale D-lui siambelanu de Falbe la palatulu din capitala unu prandiu de gala, la care au fostu invitati Metropolitulu, Primatu alu Romaniei, dnii ministri-presiedintii corpurilor legiuitóre, d. tramisu extraordinariu si ministru plenipotentiaru alu Romaniei pe langa inalt'a Pórta, principe Grigore Brancoveanu, care a implinitu missiunea extraordinariu langa Regele Danimarcei s. a. s. a. peste totu 50 persóne. A. S. R. Domnulu, care portá ordinulu Elefantulu, a redicatu cu acést'a ocaziune unu toastu in senatatea Regelui si Reginei, in prosperitatea Regatulu si in onórea armatei Danimarcei.

(Tarif'a calei ferate Brasiovu-Ploiesci) s'a ficsatu in modulu urmatoriu: Pretiulu de la Brasiovu la Predealu: Clas'a I 1 fl. 69 cr., Cl. II 1 fl. 18 cr., Cl. III 84 cr. Pretiulu de la Predealu la Sinaia. Cl. I 3 franci 45 centime, Cl. II 2 fr. 60 cent., Cl. III 8 fr. 50 cent. Pretiulu de la Predealu la Bucuresci: Clas'a I 25 franci 35 cent., Cl. II 20 fr. 95 cent., Cl. III 12 fr. 65 cent. — Dela Brasiovu mergu vagónele pèna la Sinaia. Dela Sinaia pèna la Campin'a transportulu se face prin diligentie si delà Campin'a (Podulu vadului) pèna la Ploiesci merge ear' carulu feratu. La Predealu se opresce trenulu 35 minute, la Sinaia este o zabava de 4 óre. Din Brasiovu pléca trenulu la 7 óre 39 min. dimín., ear' delà Sinaia sosesse la 7 óre 6 min. sér'a in Brasiovu. Regulele privitóre la transpórtu nu s'au schimbatu, prin urmare fiacare calatoriu trebuie se fia prevediutu cu documentele necesare. La Predealu tacsele pentru line'a romana se platescu in aurú séu in franci, delà Brasiovu la Predealu in valuta austriaca. La gar'a delà Brasiovu se liberéza bilete numai pèna la Predealu. Marfari se primescu la gar'a delà Brasiovu deocamdata numai pèna la Predealu.

(Casu de mórte.) In 2/14 Iuniu a repausatu in Brasiovu, dn'a Paraschev'a G. Nic'a nascuta Bómbenu, dupa o bóla indelungata, in alu 77-lea anu alu etatii sale. Repausat'a a fostu un'a din acele matrónne venerabile, cari prin virtutile loru si-au castigatu stim'a si iubirea tuturor.

(O bataia cu locustele.) Unu despartimentu de trupe russesci, care era detasiatu spre a intari corpulu de espeditiune in contra Tchintiloru din Goociai, intalni pe drumu càtra Elisabetopole locuste in masse atátu de mari in càtu in statiunea Gigamsoi trebui se sté pe locu: In diu'a urmatóre (20 Maiu) porni colon'a la drumu

déra de abia potu merge o vèrsta si i se pusera massele de locuste in drumu de intunecara sórele. Insectele atacara formalu pe ostasi acoperindu vestimintele, armele si feçiele loru, ba incepura se se bage prin ochi, urechi si prin nasu. In modulu acest'a superati de locuste, 'si perdú comandantulu colónei, maiorulu Lazov rabadarea si fórte iritatu strigá: focu! Se incepu o lupta, ostasii puscara fórte bravu o jumetate de óra in aeru. Credeau cà prin detonatiuni voru poté alungá insectele, dér se dovedi, cà ele prin aceea nu se miscara din locu si superau colon'a si mai departe. Colon'a in urm'a urmeloru trebui se se retraga la Gigamsoi pentru cà intr'adeveru nu erá cu potintia de a strabate prin massele cele dese de locuste, care cutierau unu spatiu de 36 vèrste patrate.

(O nenorocire infricosiata) analóga celeia din Bucuresci impartasita in nr. 31 alu fóiei nóstre, s'a intemplatu dilele aceste, dupa cumu ne spune „Kelet“, in comun'a Farkasazón (comit. Sarmaru.) Junele romanu cu stare buna Ioanu Branu isi serbá nunt'a in cas'a fratelului seu Vasilica. Feciorii nuntasi dupa datina incepura se pusce cu pistólele, dér' la unu pistolu vechiu ruginitu, desi au incercatu multi, nu potura nicidecumu se-i dé focu. In urma luá insusi mirele Ioanu Branu pistolulu in mana si-i succese a'lu descarcá inse atátu de nefericitu, încátu glontulu nemerí pe frateseu Vasilica, care stá langa elu, tocmai in gátu. Óspetii infiorati de acestu casu se imprastiará. Nenorocitul Vasilica, dupa ce scaldatu in sange s'a chinuitu vreo óra, a muritu, lasandu dupa sine o veduva si doi copii. Elu erá unulu din cei mai diligenti locuitori ai statului. — Nu se póte recomandá indestulu, cá ómenii se fia cu càtu mai mare bagare de séma la asemeni ocaziuni.

(Despre esecutarea atentatoriului Soloviev) capetá diuariulu „Berl. Tgbl.“ urmatóre telegrama din Petersburg: Adi diminéti'a la 10 óre Soloviev fú spendiuratu pe campulu delà Smolenscu. Esecutiunea a fostu publica. Se intielege de sine, cà politia a luat mesuri intinse. Furcile au fostu ridicate cam 100 de pasi delà drumulu tierii, ce trece pe lènga acelu campu, ele se aflau pe o tribuna de lemnu, ce avea o inaltime de 3 urme, si care erá inchisa giuru impregiuru cu gradele de feru, numai la unu locu se aflá câteva trepte. Adeveratele furci le formau doi stèlpi, cari erau impreunati intr'o grinda, la mediuloculu careia erau prinse dóue latiuuri printr'o scóba tiépena de feru (unu latiu erá de reserva.) Inderetulu furciloru se aflá ridicatu unu stèlpu spre ocará. Dinaintea acestei constructiuni intregi erá unu podiu de lemnu ridicatu pentru martoriile legali presenti. Inca de pe la 6 óre incepú loculu de pierdiare a capeta viétia. Pe la 8 óre inchise unu despartimentu de militari, de politiai, si de gendarmi calari unu spatiu de 250 de urme patrate in mediuloculu caruia se aflau furcile. Dupa aceea nemediulocitu se asediá unu cordonu de cazaci. Pèna lènga cazaci se potea apropiá oricine, dér' mai aprópe nu potea strabate nimene fara de unu certificatu. Pe la 9 1/2 se asediara patru companii de garda impregiurulu furciloru si alu podiului in careu. Persónele judecatoréscie si generalulu Surov venira pe la 9 3/4, condamnatulu ajunsse cu puçinu inainte de 10 óre cu carutia judecatoréscá, siedindu indereptu pe o banca mai ridicata. Manile lui erau legate de unu stèlpu de feru, care stá ridicatu peste banca. Carulu erá escortatu de pedestrasii gardisti, de cazaci si de gendarmi. Ajungèndu la furci se sui gádele in caru, deslegá manile delincuentulu si-lu duse pe esiafotu lènga stèlpulu memoratu. Presentandu ostasii armele se mai cetí odata sentintia inartarita. Soloviev se infaçisiá cá o figura subtire mediulócia cu faci'a palida, perulu negru, ceva incaruntitu. Erá imbracatu in negru si avea cisme inalte. Elu aruncu ochii aci energicu, aci cu obraznicia asupra multimei si se parea a aratá ostentativu, cà elu se duce la mórte fara frica. Gádele, altadata in portu nationalu russescu, erá imbracatu cu camasia rosia obicinuita, cu unu pieptariu negru, cu pantalonii bagati in cisme. Acela duse pe delincentu ceva mai inainte. Preotulu in ornatu se sui pe trepte spre Soloviev, dér' acest'a-lu respinse. Gádele arunca dupa aceea o camasia alba cu caputiu peste Soloviev, 'i mai legá cu manecile cele lungi manile la trupu si apoi impinse o scara de trei trepte sub fune. Dupa aceea duse pe condamnatu pe trepte in susu si 'i puse latiuulu in gátu. Cu ostentatiune mare si 'i puse siguri si tari puse Soloviev piciorulu pe trépta cea de deasupr'a. Gádele 'i trase apoi treptele de

sub pecióre. Puçine convulsii si condamnatulu a fostu mortu. Din momentulu de candu respinse Soloviev pe preotu, incepura a bate tobasii pus lènga esiafodu tob'a si nu incetara pèna nu se terminá tóta dram'a. O jumetate de óra a statu trupulu spendiuratu si dupa aceea 'lu luá jos gádele cu doi insi ce i se dedusera dintre arestanti. Mórtea delincuentulu fú constata de medicu si cadavrulu fú pusu intr'unu cosciugu negru si dusu pe unu caru ordinariu cu escorta in cimeteriulu celu ma deaprópe si acolo ingropatu. Turcile indata au fostu darimate. Massele de poporu adunatu privira in liniste la esecutiune. Astfeliu a terminatu atentatoriulu Soloviev. Pentru elu mórtea a fostu o scapare de chinuri mai aspra pedépsa ar' fi fostu condamnarea pe viétia la munca silnica.

(Soloviev inainte de esecutiune) Lui Soloviev, inainte de a fi esecutatu, i s'a propusu schimbarea pedepsei cu mórte intr'o pedépsa cu arestu pe vieatia, déca va denuntia pe toti complicitii sei. Dér' elu a respinsu propunerea acest'a declarandu, cà chiaru déca ar' avé doue vietie, le-ar' jertfi pe amendoué causei sante, pe care o servesse. Dupa cetirea sentintiei Soloviev a exclamatu „Pe Soloviev poteti prea bine se 'lu ucideti, inase nu veti poté niciodata ucide si aspiratiunile liberale, a carora victima sum si cári mai au mii de luptatori secreti.

(Unu copil si dóue nasuri.) I scrie lui „Kelet“ cà in Lepsi-Besenyón o tieréncia a nascutu de curèndu unu copil cu doue nasuri. Dupa cumu se spune copilulu traiesce si e senatosu. Femeia acést'a e vestita pentru cà inainte de acést'a a mai nascutu odata unu copil-monstru cu doue guri.

Convocare.

Adunarea cercuala a despartimentulu VII-lea alu Asociatiunii transilvane, se convóca prin acést'a pre Domineca in 6 Iuliu st. n. a anului curinte d. amédi la 2 óre, in opidulu Rosi'a-montana; la care avemu onóre a invitá pre toti membrii acestui despartimentu si pre toti cei ce se intereséza de cultur'a nationala.

Abrudu in 10 Iuniu 1879.

Comitetulu cercualu:

A. Filipu
directoru.

Ioane Ternoveanu
secretariu.

Tablourile oleografice,

edate de dlu F. A. Lachmann, Oficieru c. r. si correspondentu militariu in Bucuresci, cari reprezenta diferite episoade din ultim'a campania a armatei romane in contra Turciloru (a se vedé „Gaz. Trans.“ Nr. 21 din an. cur.), le-a primitu in comisiune pentru provinciile austro-ungare

Dlu B. G. Popovits

Furnisorulu Curtii M. S. R. Domnitoriului

Vien'a I, Fleischmarkt 15.

Pretiulu tablouriloru este urmatoriulu:

Portretele Mariiloru Loru in rama cu fundu ovalu 16 florini esemplariulu.

Tóte celelalte tablouri cu rame cuadrate 15 florini esemplariulu. 1—5

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 17 Iuniu st. n. 1879.

| | | | |
|---|--------|----------------------------|-------|
| 5% Rent'a charthia (Metalliques) . . . | 65.65 | Oblig. rurali ungare . . . | 83.25 |
| 5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) . . . | 67.60 | „ „ Banat-Timis. . . | 85.— |
| Losurile din 1860 . . . | 125.50 | „ „ transilvane. . . | 88.50 |
| Actiunile bankei nation. . . | 820.— | „ „ croato-slav. . . | 83.25 |
| „ instit. de creditu . . . | 242.25 | Argintulu in marfuri . . . | — |
| Londr'a, 3 luni. . . | 116.20 | Galbini imperatesci . . . | 5.50 |
| | | Napoleond'ori . . . | 9.25 |
| | | Marci 100 imp. germ. . . | 57.05 |

Editoru: Iacovu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipografa: Ioane Gótt si fiu Henricu.